

16/11. 6117/506

Notitie voor de Heer E.G. Stijkel

Betreft: G.A.T.T. en I.T.O. en het plan Pella.

In het plan-Pella is voorgesteld de vorming van een Europese preferentiele tarief-zône in het kader van G.A.T.T. en I.T.O. te laten passen door een beroep te doen op artikel 25 van het G.A.T.T. (en in het bijzonder op de daarin vervatte "waiver clause") onder verwijzing naar artikel 15 van het I.T.O.-charter.

Lid 1 van artikel 15 van het I.T.O.-charter luidt als volgt :

"1. De leden erkennen, dat bijzondere omstandigheden, met name
" de noodzaak tot economische ontwikkeling of wederopbouw,
" het sluiten van nieuwe preferentiele overeenkomsten tussen
" twee of meer landen kunnen rechtvaardigen met het oog op
" de programma's van economische ontwikkeling of weder-
" opbouw van één of meer onder hen."

en lid 3 :

"3. De Organisatie zal de voorgestelde overeenkomst in studie
" nemen en zal, behoudens de door haar te stellen voor-
" waarden, bij meerderheid van tweederde van de aanwezige
" en aan de stemming deelnemende leden, kunnen besluiten tot
" het afwijken van debepalingen van artikel 16, een af-
" wijking die tot het van kracht worden van de voorgenomen
" overeenkomst noodzakelijk is."

(Artikel 16 legt vast, dat op alle leden van de I.T.O. voor alle goederen de meestbegunstigingsclausule van toepassing is.)

De overige leden van artikel 15 behandelen de voorwaarden, genoemd in lid 3.

Het voorstel Pella is kennelijk geheel op de leest van dit artikel geschoeid, maar kan er geen gebruik van maken, omdat het I.T.O.-charter nog niet in werking is getreden.

Een overeenkomstig artikel komt in de G.A.T.T. niet voor Artikel 24 van de G.A.T.T., leden 2, 3 en 4, opent de mogelijkheid tot het sluiten van een tolunie, maar zover wil Itali (vooralsnog?) niet gaan. Als enig redmiddel blijft dan over de "waiver clause" van artikel 25, lid 5, le alinea :

"Onder buitengewone omstandigheden, waarvoor elders in
" deze overeenkomst geen voorziening is getroffen, mogen
" de verdragsluitende partijen een verdragsluitende
" partij ontheffing verlenen van een haar bij deze over-
" eenkomst opgelegde verplichting, op voorwaarde, dat
" zulk een beslissing door een meerderheid van twee derde
" der uitgebrachte stemmen wordt goedgekeurd en deze
" meerderheid meer dan de helft van de verdragsluitende
" partijen omvat."

- De -

De gevraagde ontheffing zal dan vermoedelijk moeten gelden voor de verplichting van artikel 1 van de G.A.T.T. : de algehele meestbegunstiging.

16 November 1950

Drs. J. van der Valk. *uv*